

TERUGBLIK

J. DE JONGE

Het zal ongeveer in 1917 zijn geweest dat ik begon, met een paar vrienden er regelmatig op uit te trekken om de natuur te verkennen. Onze belangstelling was breed: ze omvatte niet alleen vogels maar evengoed andere dieren en ook de planten. Het is een prachtige tijd in je leven als je van ontdekking tot ontdekking gaat en dagelijks nieuwe planten en dieren leert kennen.

Onze hulpmiddelen waren weinig en primitief. Een fiets was een luxe die je je zo maar niet kon permitteren en ik heb jaren lang mijn excursies te voet moeten doen. Overigens zo gek niet, want nooit zie je zo veel als je per pedes apostolorum gaat!

Aan een kijker durfde je uiteraars helemaal niet te denken en mijn ornithologische litteratuur bestond aanvankelijk uit één boekje: "Vogelleven in Nederland" van A.B.Wigmen.

Het was in die jaren een pure liefhebberij, haast zonder wanklanken. Rustige en rijke vogelgebieden waren er genoeg en toen wij in 1920 onze eerste tent -een bakbeest van ettelijke kilo's- in Norg neerzetten, ging dat zonder iemand te vragen of het wel mocht en waar de tent zou moeten staan. Je kon hem neerzetten waar je wou. Natuurlijk verdween er wel eens een stukje natuur, maar er bleef toch volop over en auto's die nu door onze bossen jakkeren waren er niet bij. Kortom, vogels kijken -om me daartoe maar te beperken- was een fijne hobby en niemand dacht eraan dat er wel eens minder mooie tijden konden komen. Je noteerde wel het een en ander, maar nooit met de bijgedachte dat zulke notities nog eens belangrijk konden worden in het kader van de milieudefensie.

Maar de bevolking groeide, bebouwing greep om zich heen, meer en meer auto's raasden langs de wegen, het mechanische en chemische arsenaal voor ingrepen in de natuur groeide, vogelsoorten gingen in aantal achteruit en met de wilde planten was het niet anders: heel wat gestoorde milieu's met een misschien wel individuen-rijke, maar steeds meer soorten-arme vegetatie als gevolg. Kortom: het leven van de vogelaar werd geleidelijk minder zorgeloos; zijn hobby bleef, maar kwam toch meer en meer in dienst van de milieubescherming.

Daarbij kwam, dat ons denken en doen, stellig mede door radio en televisie, meer internationaal werd gericht. Ook wat in het buitenland gebeurde ging ons aan en dit bevorderde onze "defensieve instelling".

Wie echter iets bestrijden wil schiet met leuzen niet veel op; er moeten feiten, getallen op tafel komen en zo zien we langzamerhand de vogelaar in een dubbele rol: die van genietende Pallieter, maar ook die van een "wachter op de muren", die rondspeurt naar bedreigingen voor zijn vogels.

Als gezegd: met kretologie breng je het als natuurbeschermer niet zo gek ver; er moeten feiten komen en dat betekent dat potlood en papier mee moeten, dat er geteld moet worden, kortom, dat een stuk van je vroegere zorgeloosheid moet worden vervangen door waakzaamheid en strijdvaardigheid.

Overal in den lande zag men "vogelbalansen" opmaken; de ene na de andere Avifauna verscheen en in kontakten met onze voorzitter hadden we al meermalen de wenselijkheid van zo'n Avifauna voor onze provincie besproken.

Toen ik dus in 1967 een streep zette onder mijn beroepswerk, zag ik dat einde meteen als een begin: we moesten nu aan de slag met de oprichting van een vereniging. En het duurde nu niet lang meer of we kwamen op een avond met 25 mensen bijeen in de leszaal van het voormalig Natuurhistorisch Museum in het Prinsenhof en dáár was het dat "Avifauna Groningen" geboren werd. En gezegd moet worden dat meteen stevig aan de slag werd gegaan, zowel met feiten verzamelen als met werken voor de bescherming van onze vogels en in ruimere zin van ons milieu.

Het is nu tien jaar later; ons werkstuk, de Avifauna van Groningen, vordert en we hopen het binnen afzienbare tijd te voltooien. En nadien zal zeker de tijd niet gekomen zijn, op onze lauweren te gaan rusten. Want niet alleen zal dat werkstuk zeker niet "af" zijn, maar bovendien zal in een milieu waarin efficiency, stroomlijning, mechanisering en economie de heilige koeien zijn, onze voortdurende waakzaamheid en werkzaamheid hard nodig zijn om dat milieu leefbaar te houden. En hoe zou je ooit van leefbaarheid kunnen spreken als je, het raam uitkijkend, geen vogels ziet?

Adres: Vondellaan 77 - 1214 Groningen
tel: 050-256485

Kunt U de humor van "het vogelen" inzien??

Doe dan mee met de sketches!!

Opgave aan: Ján Glas (voor adres zie pag.1)